

Plomby: Prostředky k ochraně zboží

Plomby představují jeden z ochranných a kontrolních mechanismů používaných pro dosažení požadovaného stupně zabezpečení. Jejich význam roste mimo jiné při přepravě zboží, zejména v případech, kdy hrozí nebezpečí jeho zcizení – např. u pohonných hmot. Samotné plombování sice napomáhá k omezení ztrát, ale vysokého stupně zabezpečení zboží lze dosáhnout pouze v kombinaci se systémovými kontrolami.

Bepečnostní plomby je možné rozdělit na plomby indikativní a na plomby s vysokým stupněm bezpečnosti. Jaká je charakteristika každé z těchto skupin? Plomby indikativní představují jednorázový zajišťovací (uzavírací) prostředek sloužící ke spolehlivé indikaci všech pokusů o neoprávněnou manipulaci, přemístění, odstranění nebo neoprávněný vstup. Vzhledem k tomu, že se jedná většinou o plastové plomby, mají omezenou odolnost proti úmyslným mechanickým pokusům. Indikativní plomby jsou většinou konstruovány a vyrobeny tak,

aby byly snadno odstranitelné rukou nebo jednoduchým řezacím nástrojem (nůžky). Plomby s vysokým stupněm bezpečnosti jsou konstruovány a vyrobeny většinou z oceli nebo kovových slitin, které zabraňují mechanickému poškození a jejich odstranění se provádí pomocí speciálního nářadí.

Další dělení mechanických plomb – podle jejich konstrukce a požadavků, které by měly splňovat – je stanoveno v normě ISO/PAS 177 12 : 2003 (E). Podle této normy se plomby dělí na drátkové, zámkové, páskové, lančkové, závorové, zatahovací, otočné, vroubkované, bariérové a fóliové.

Důležitý je způsob značení a číslování plomb

U plomby hraje významnou roli rovněž materiál, ze kterého jsou vyrobeny. Z tohoto hlediska je můžeme rozdělit na plastové a kovové. Podle způsobu aplikace pak na zatahovací a závěsné.

„Všeobecně platí, že plastové plomby patří k nejlevnějším a nejvíce používaným prostředkům ochrany přepravovaných nákladů. Vzhledem k tomu, že se jedná o indikativní, nikoli zábranové prostředky, měli bychom věnovat pozornost již jejich vlastnímu výběru. Dbát na vhodnost

použití, jejich konstrukci a odpovídající velikost a stanovit zásady jejich používání s důrazem na provádění kontrolní činnosti," zdůrazňuje Rostislav Košuta, security manager společnosti **ProTrade**.

Kromě použitého materiálu a konstrukce plomby je velmi důležitý způsob značení a číslování plomb. Nejbezpečnější je takový postup, kdy jsou tyto informace nevratně vyznačeny do hloubky použitého materiálu, např. ražbou, laserem apod.

Typickým příkladem plastové zatahovací plomby je plomba skládající se z tzv. kleštiny a táhla. Spolehlivé plastové plomby jsou vybaveny kleštinou a jsou vyrobeny ze dvou druhů plastů s rozdílnou tepelnou roztažností. Např. tělo plomby z polyetylenů a kleština z polyformaldehydu.

Plomby, které nemají dobrou kleštinu nebo byly vyrobeny pouze z jednoho druhu plastu, jsou snáze napadnutelné (překonatelné), což z hlediska zabezpečení přepravovaných nákladů snižuje jejich spolehlivost.

Síla lanka se pohybuje od 1,5 do 5 mm

Plastové plomby mohou být vybaveny i kovovou kleštinou, jež dokáže pevně zafixovat i hladké tenké táhlo. Tloušťka kleštiny navíc téměř zneumožňuje přestřížení a dodatečné nastavení táhla. Tento typ plomb je vhodný nejen pro plombování ventilů cisteren, měřicích zařízení, ale také polyetylenových a medicínských vaků. Jejich hladký šípovitý pásek umožňuje plombování i malých otvorů.

Vysoký stupeň bezpečnosti poskytují zatahovací kovové plomby s ocelovým lankem. Vzhledem ke

své konstrukci a síle lanka pohybující se v rozmezí 1,5 až 5 mm mají tyto plomby i určité zábranové vlastnosti. Jejich kleština (zpravidla v podobě kovových válečků nebo kuliček) velmi pevně fixuje ocelové lanko a umožňuje pouze jeho zkracování. Zajímavý prostředek představují kovové plomby s ocelovým lankem a s konstrukcí zámkového mechanismu, který se utahuje pomocí kovové klíčky. Ta se po zafixování lanka uvnitř těla odlomí a spolehlivě ho zafixuje.

Při přepravě pohonných hmot má plombování cisteren velký význam.

Tyto mechanicky odolné plomby jsou vhodné např. k plombování kamionů a cisteren. Do sortimentu závěsných kovových plomb patří rovněž plomby, u nichž je lanko nahrazeno kovovým páskem (značeným nebo čistým). Označený pásek umožňuje kontrolu, jež snadno odhalí případné porušení plomby. Horkou novinku představují plomby s ocelovým lankem navíjeným na hřídelku. Po navinutí se utahovací mechanismus zalomí, což způsobí zafixování lanka. Jeho pohyb pak není možný na žádnou stranu.

roste, neboť pro některé destinace (zejména USA a vybrané evropské přístavy) je jejich použití pro zajištění celokontejnerových zásilek přímo povinné," tvrdí Tomáš Joklík ze společnosti **EUROSEAL** a dodává, že vysoce kvalitní materiál umožňuje zásilku nejen velmi spolehlivě ochránit, ale i evidencně podchytit. „Tento typ plomb totiž funkčně nahradí zámek. Jejich překonání je z hlediska trestněprávní odpovědnosti zákonem hodnoceno jako vloupání, a to i s odpovídající trestní sazbou.“

INZERCE

VÝROBCE A DISTRIBUTOR PLASTOVÝCH A KOVOVÝCH BEZPEČNOSTNÍCH PLOMB

- široký sortiment plastových a ocelových plomb pro všechny druhy přeprav
- plastové plomby schválené pro použití na ČD a pro zjednodušený celní režim
- ocelové plomby ONESEAL odpovídající ISO/PAS 17712 pro zabezpečení kontejnerových zásilek
- kompletní nabídka bezpečnostních obálek a nálepek

EUROSEAL A.S., Majakovského 651/13, 460 06 Liberec VI

tel. 486 142 036, fax 486 142 060, e-mail: euroseal@euroseal.cz, http: www.euroseal.cz

Firma EUROSEAL byla založena v roce 1995 s cílem zajistit výrobu a distribuci plastových plomb, které by svými technickými parametry odpovídaly požadavkům nejen českého trhu, ale mohly být používány bez omezení po celém světě. O rok později byla přijata za člena mezinárodní organizace **ISMA**, což je sdružení výrobců plastových a kovových plomb ve světě. Členství v této organizaci je pro všechny distributory i odběratele zárukou toho, že budou dodrženy všechny mezinárodní standardy. Plomby společnosti EUROSEAL mají atest bezpečnostní úrovně od **Kriminalistického ústavu** v Praze a jsou schváleny **Ústřední celní správou** pro zajištění zásilek jak na železnici, tak v automobilové dopravě.

Plomba je pouze částí kontrolního mechanismu

Aby plomba plnila bezezbytku svoji funkci, musí být nesmazatelně

označena číslem. Číslo může být navíc zakódováno v čárovém kódu, což umožňuje jeho rychlou a přesnou evidenci.

„Naším zákazníkům garantujeme, že číslo vyražené na plombě je jedinečné a neopakovatelné. Tím je vytvořena základní podmínka zneužití plomby,“ zdůrazňuje Rostislav Košuta, podle jehož názoru by uživatel rozhodně neměl na plombách šetřit. „Zvláště to platí u plombování cisteren přepravujících náklad, který může při neoprávněné manipulaci s ventilem ohrozit lidské zdraví, způsobit rozsáhlou ekologickou havárii nebo v případech přepravy pro zloděje atraktivního zboží (např. pohonné hmoty) vysokou ekonomickou škodu. Ztráta, k níž může dojít, je nesrovnatelně vyšší nežli náklady vynaložené na kvalitní plomby.“

Rostislav Košuta doporučuje používat nejspolehlivější kovové plomby (ať už zatahovací nebo závěsné) s ocelovým lankem nebo páskem.

Přitom klade důraz na jejich správné používání.

Na závěr je třeba zdůraznit, že samotné plomby ztráty neeliminují. Představují pouze jednu ze složek ochranných, psychologických a kontrolních mechanismů, které je nutné pro dosažení odpovídajícího stupně zabezpečení používat. Odborníci poukazují na nutnost systémových kontrol zabezpečení, přičemž sledování neporušenosti plomb je pouze jednou z jejich částí.

Václav Podstawka

Jednotný postup posiluje důvěru

Společnosti sdružené v **České asociaci petrolejářského průmyslu a obchodu** (ČAPPO) se v roce 2006 na základě podnětu ze strany společnosti **Shell** dohodly na jednotném postupu plombování. V rámci ČAPPO došlo k vytvoření pracovní skupiny a díky vstřícnému postoji společností **ČEPRO** a **Česká rafinérská** byl proces implementace systému plombování uzavřen v 1. polovině letošního roku.

Společnosti sdružené v ČAPPO zavedením fyzického plombování autocisteren dopravcům přepravujícím produkty na čerpací stanice a zákazníkům, kterým dodávají pohonné hmoty, chtějí demonstrovat a zviditelnit přísnou kontrolu nad celým zásobovacím řetězcem, a to zejména z hlediska kvality. Jedná se o plombování technologické šachty vozidla, v níž jsou uložena veškerá napojení pro plnění (levá strana) a pro stáčení (pravá strana). Některé společnosti navíc používají plombování horních

vík cisteren. Vzhledem k obnově vozového parku se však jedná pouze o několik firem.

Podstatné je, že vozidla jsou zaplombována ve kterémkoli okamžiku přepravy – tzn. nejen po naplnění během přepravy zboží k zákazníkovi, ale i po předání zboží cestou zpět do skladu, respektive rafinerie. Plomby jsou číslovány a o jejich obměně je u každého vozidla veden evidenční sešit. Každou změnu plomby musí řidič zapsat a nechat si ji potvrdit na stáčecím místě. Při výjezdu z plnicích míst pak probíhají namátkové kontroly, zda čísla plomb na vozidle souhlasí s evidencí. Česká rafinérská navíc nově nabízí službu, v rámci níž jsou čísla plomb při registraci řidiče před vjezdem na plnicí místo zadána do systému a stávají se součástí údajů uvedených na dodacím (nákladním) listu. Jednotliví dopravci, jejich zákazníci ze strany velkých distribučních společností, a zejména pak koncoví

odběratelé pohonných hmot tak mají jednoduchou a účinnou kontrolu, že během přepravy nebylo se zbožím manipulováno. U odběratelů je posilována důvěra v kvalitu dodávaných produktů.

Přes velký pokrok v oblasti sledování vozidel pomocí pokročilých systémů, jako je GPS, elektronické plombování atd., se zatím nepředpokládá, že by byl systém fyzického plombování ukončen. Důvodem je zejména možnost jednoduché a účinné kontroly přímo u zákazníka nebo kdykoliv v průběhu přepravy. Elektronické systémy takovou flexibilitu v provádění kontrol zatím neposkytují, a tak je umístění plomby na vozidlo jejich vynikajícím doplněním.

Petr Kříž,
vedoucí distribuce
pro ČR a Slovensko,
Shell Czech Republic